

Kommunledningskontoret
Joakim Olsson Syväluoma

Kommunstyrelsen

Svar på motion från Kristin Eriksson (C) m fl om att starta ett detaljplanearbete för Grängsätet i Stocksund och Djursholm för att pröva förutsättningarna för att säkra användningen som äng, friluftsområde och park

Ärendet

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 11 november 2024 (§ 172) väckte Kristin Eriksson (C) med flera en motion om att starta ett detaljplanearbete för Grängsätet i Stocksund och Djursholm för att pröva förutsättningarna för att säkra användningen som äng, friluftsområde och park. I motionen föreslås kommunfullmäktige att uppdra åt berörda organ att utreda möjligheten att starta ett detaljplanearbete för Grängsätet i Stocksund och Djursholm, med syftet att säkra områdets användning för både rekreation och skydd av biologisk mångfald.

Samhällsutvecklingsförvaltningen konstaterar att detaljplanerna för en majoritet av Grängsätet redan anger att områdena ska användas som park, plantering, lek och idrottsplats, med undantag för fyra mindre områden i två av detaljplanerna som anger kraftledningar, högspänningsledning och transformatorstation. Kommunen är ägare till samtliga fastigheter inom Grängsätet och bedriver redan idag en aktiv skötsel av ytorna med särskild hänsyn till biologisk mångfald.

Den 19 maj 2025 (§ 87) remitterade kommunstyrelsen ärendet till miljö- och stadsbyggnadsnämnden som antagit remissvar den 3 september 2025 (§ 79). Nämnden bedömer att Grängsätets användning som ängs-, friluft- och parkområde redan säkerställs genom gällande detaljplaner och att en ny plan inte skulle stärka skyddet. Området är förenligt med översiktsplanens grönsstruktur och delvis utpekad som utredningsområde för skyfall. Nämnden framför att ett planarbete inte bedöms motiverat, då kostnaderna för att upprätta en ny detaljplan inte står i proportion till den begränsade nytta som skulle tillföras medborgarna. Kommunledningskontoret delar miljö- och stadsbyggnadsnämndens bedömning.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

I ärendet om beredning om motioner lämnas förslag till beslut av kommunstyrelsens ordförande.

Kommunledningskontoret
Joakim Olsson Syväluoma

Bakgrund

I motionen föreslås kommunfullmäktige att uppdra åt berörda organ att utreda möjligheten att starta ett detaljplanearbete för Grängsgärdet i Stocksund och Djursholm, med syftet att säkra områdets användning för både rekreation och skydd av biologisk mångfald.

Kommunledningskontorets utredning



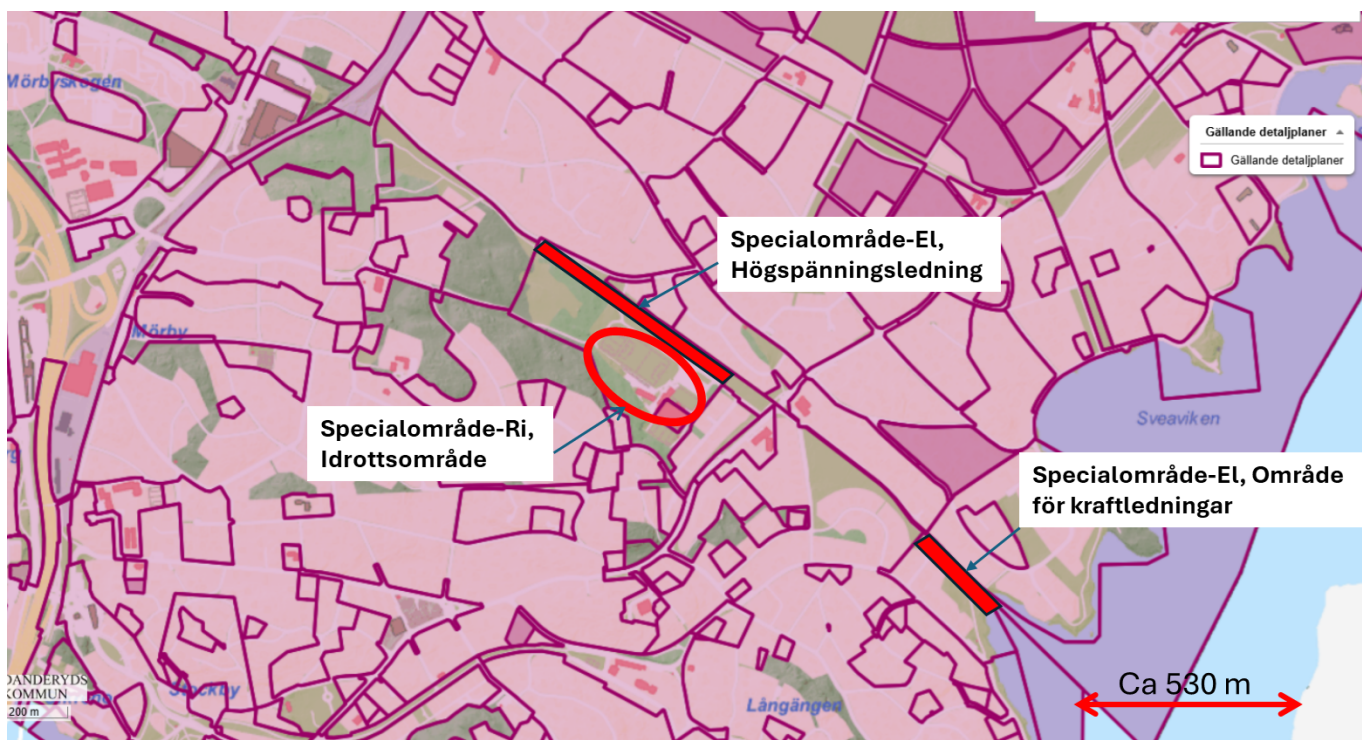
Figur 1: Vy över Grängsgärdets utbredning

Majoriteten av detaljplanerna inom Grängsgärdet anger att områdena ska användas som park, plantering, lek och idrottsplats med undantagsfall från fyra mindre områden i två av detaljplanerna som anger kraftledningar, högspänningsledning och transformatorstation. Kommunen är ägare till samtliga fastigheter inom Grängsgärdet och har redan idag en aktiv skötsel av ytorna med hänsyn till biologisk mångfald. Då kommunen är ägare till samtliga fastigheter inom Grängsgärdet och majoriteten av detaljplanerna redan skyddar områdets grönstruktur skulle en ny detaljplan inte ge någon större skillnad i förbättrat skydd jämfört med de redan befintliga detaljplanerna.

I nedan figur återfinns detaljplanerna som berör Grängsgärdet. De gröna ytorna utgör allmän platsmark för park och plantering.

Kommunledningskontoret
Joakim Olsson Syväluoma

De rödmarkerade fyllda ytorna anger specialområde avsett för kraftledningar, och det inringade området anger specialområde avsett för idrottsändamål.



Figur 1: Vy över detaljplaner som berör Grängsgärdet

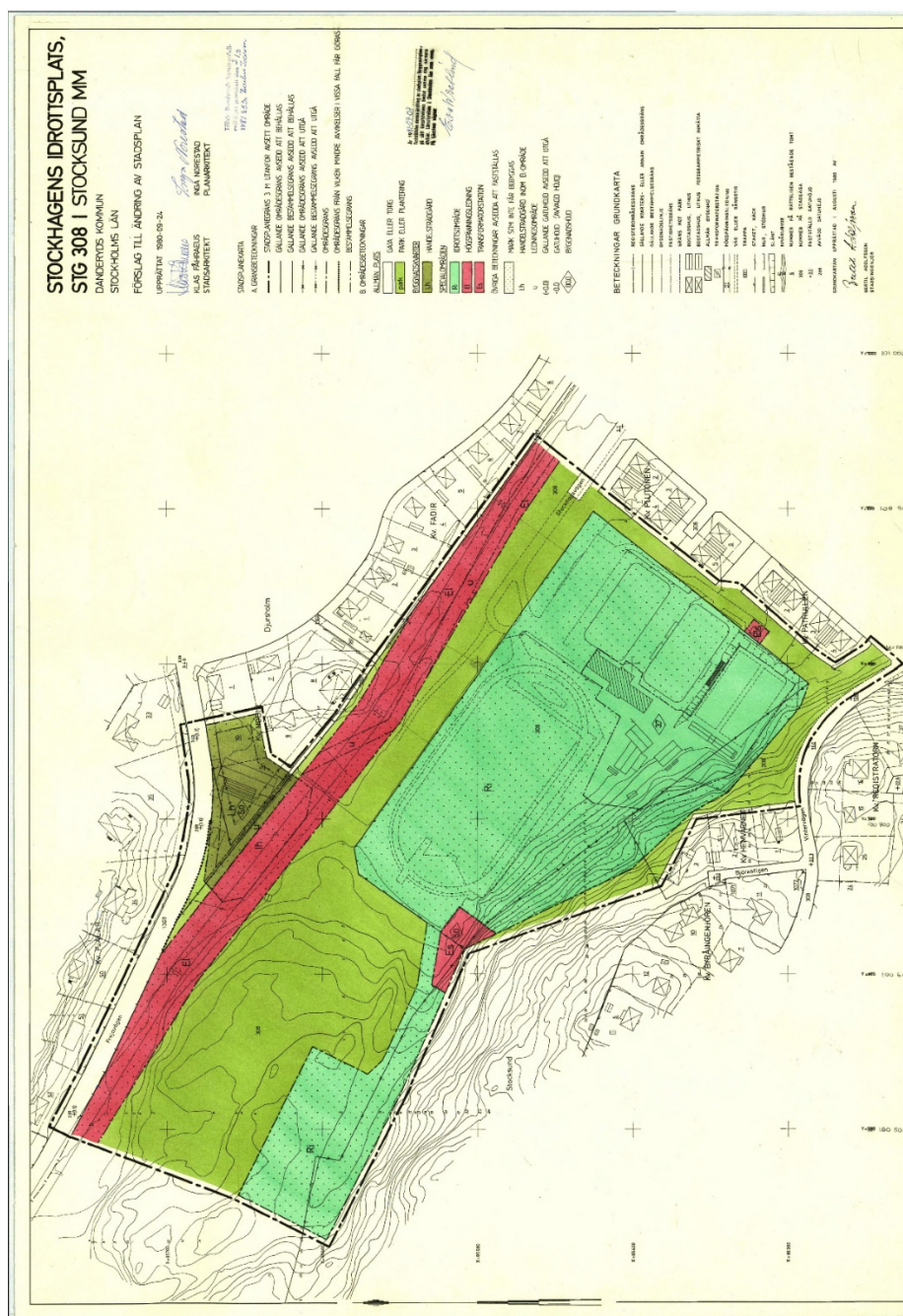
Detaljplaner/Stadsplaner för Grängsgärdet

- S400 (ALLMÄN PLATS- park, PARK)
- S319 (ALLMÄN PLATS- Park eller plantering)
- S265 (ALLMÄN PLATS- Parker eller andra dylika områden)
- S266 (ALLMÄN PLATS- Parker och andra dylika områden)
- S319 (ALLMÄN PLATS- Park eller plantering)
- S332 (ALLMÄN PLATS- Område för parkmark)
- S265 (ALLMÄN PLATS- Parker eller andra dylika områden)
- S395 (SPECIALOMRÅDEN- El, HÖGSPÄNNINGSLEDNING)
(SPECIALOMRÅDEN- Es, TRANSFORMATORSTATION)
(SPECIALOMRÅDEN- Ri, Idrottsområde) (ALLMÄN PLATS- park, PARK ELLER PLANTERING)
- D286 (Allmänna platser- PARK, Anlagd park)
- S319 (ALLMÄN PLATS- Park eller plantering)
- S272 (Y, allmän lek- eller idrottsplats) (ALLMÄN PLATS- Park eller plantering) (Ej detaljplanelagt)

Kommunledningskontoret
Joakim Olsson Syväluoma

- S336 (SPECIALOMRÅDEN- EI, OMRÅDE FÖR KRAFTLEDNINGAR) (ALLMÄN PLATS- PARK)
- S333 (PARK, PLANTERING)

Den detaljplan som påverkar området mest med avvikande bestämmelser är detaljplanen S395 som innefattar markanvändning för både kraftledning och idrottsområde.



Figur 3: Detaljplan S395

Datum
2025-10-28**Diarienummer**
KS 2024/0412Kommunledningskontoret
Joakim Olsson Syväluoma

I Danderyd kommuns miljö- och klimatprogram finns beskrivet att kommunen ska sköta parkområden med stor hänsyn till biologisk mångfald, vilket görs i samtliga av Grängsgårdets öppna ytor. Ängsskötsel med speciell hänsyn till biologisk mångfald genomförs i full skala sedan 2013. Hela kommunens nätverk av öppna skötta gräsmarker slås med en princip kallad växelslätter, där 50 procent av ytorna slås i sen juni och de resterande 50 procent slås under mitten av augusti. Varje år växlas vilka ytor som slås tidigt och vilka ytor som slås sent, beroende på om det är ett jämnt eller udda år. Det ger en jämn och stabil skötsel över åren som hindrar att ytorna växer igen eller blir otillgängliga.

Förutom höggräsytor med stor tillgänglighet finns det också områden med större gräsmattor på fyra ställen jämnt utspritt längs Grängsgärdet. Dessa sammanfaller med boulebana, utegym och lekplatser i området.

Den stora mångfalden av djur och växter återfinns i öppna extensiva gräsytor som ej slås årligen. Varje år undantas därför områden i kommunens skötsel för att ge ytterligare förutsättningar för de djur och växter där årlig slätter påverkar förökning negativt. Detta görs med urskiljning och efter efter vila under ett eller två års uppehåll slås sådana områden återigen. Kommunen tar då hänsyn till tillgänglighet och ser till att områden med exempelvis sly ej hinner växa igen.

Kommunstyrelsen uppdrog den 29 januari 2024 (§ 30) åt samhällsutvecklingsförvaltningen att ta fram en grönplan. I detta arbete ingår att beskriva hur Grängsgärdet används idag och sätta mål för kommunens skötsel med hänsyn till rekreation, parker och grönområden. Det finns ingenting som egentligen skulle förbättra området ur ett rekreations- eller biologiskt perspektiv som kommunen inte redan idag arbetar med.

De ytor i Grängsgärdet som har skog är idag högt utvecklade med blommande buskage kring skogsbryn och mycket gammal skog med äldre träd och höga naturvärden. I dessa skogsområden (Granparken och Idrottsparken) löper motionsspår och stigar. Dessa hålls öppna och säkra att motionera i. När dessa träd faller sparas stammar, ris och grenar i skogen så att den biologiska mångfalden inte minskar mer än nödvändigt. Den stora mängden fällda träd de senaste åren har sin förklaring av den globala klimatförändringen. Av den anledningen ser det på vissa ställen inte alltid ut som förr. Träden ersätts med yngre träd som redan nu växer upp i luckorna efter de fällda torrträden när dessa givits nytt utrymme och ljus.

Beredning av ärendet efter kommunstyrelsens remittering

Den 19 maj 2025 (§ 87) remitterade kommunstyrelsen ärendet till miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

Kommunledningskontoret
Joakim Olsson Syväluoma

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden antog remissvar den 3 september 2025 (§ 79). Nämndens bedömning är att Grängsårdets användning som äng, friluftsområde och park säkerställs genom gällande detaljplaner. En ny detaljplan bedöms inte stärka skyddet. Grängsårdets nuvarande användning är förenligt med översiktsplanen som pekar ut att området utgör grönstruktur. Delar av Grängsårdet är även utredningsområde för skyfall. Nämnden framför att ett planarbete inte bedöms motiverat, då kostnaderna för att upprätta en ny detaljplan inte står i proportion till den begränsade nytta som skulle tillföras medborgarna.

Kommunledningskontoret delar miljö- och stadsbyggnadsnämndens bedömning.

Kommunledningskontorets bedömning

Av miljö- och klimatprogrammet följer att kommunens högräsytor och skogsområden ska behandlas med stor hänsyn till den biologiska mångfalden och samtidigt tillgänglighet. Den 29 januari 2024 (§ 30) gav kommunstyrelsen samhällsutvecklingsförvaltningen i uppdrag att ta fram en grönplan. I detta arbete ingår att beskriva hur Grängsårdet används idag med mål för kommunens skötsel med hänsyn till rekreation, parker och grönområden. Det finns ingenting som egentligen skulle förbättra området ur ett rekreations- eller biologiskt perspektiv som kommunen inte redan idag arbetar med. Då kommunen är ägare till samtliga fastigheter inom Grängsårdet och majoriteten av detaljplanerna redan skyddar områdets grönstruktur skulle en ny detaljplan inte ge något direkt förbättrat skydd jämfört med de redan befintliga detaljplanerna.

Konsekvenser för barn och unga

Arbetet med att bevara Grängsårdet som ängs-, friluft- och parkområde bedöms ha en positiv påverkan på barns rättigheter enligt barnkonventionen. Särskilt relevanta är artikel 3, som stadgar att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet, artikel 6 om barns rätt till liv, överlevnad och utveckling samt artikel 31 om barns rätt till vila, fritid och lek i en trygg miljö. Grängsårdet utgör en viktig plats för barns möjligheter till fysisk aktivitet, fri lek och naturupplevelser, vilket är avgörande för deras hälsa, välbefinnande och utveckling. Genom den redan pågående skötseln med särskild hänsyn till biologisk mångfald säkerställs också en levande och variationsrik naturmiljö, något som stärker barns möjlighet att få tillgång till naturpräglade miljöer även i framtiden. Då kommunen redan idag arbetar aktivt för att bevara områdets karaktär och biologiska värden, samt har åtagit sig att ta fram en grönplan där Grängsårdet ingår, bedöms barns rättigheter i detta avseende vara tillgodosedda och skyddade.

Datum
2025-10-28**Diarienummer**
KS 2024/0412

Kommunledningskontoret
Joakim Olsson Syväluoma

Ekonomiska konsekvenser

Besvarande av motionen medför inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Carina Lundberg Uudelepp
Kommundirektör

Stefan Sorpola
Samhällsutvecklingsdirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Svar på motion från Kristin Eriksson (C) m fl om att starta ett detaljplanearbete för Gränsgärdet i Stocksund och Djursholm för att pröva förutsättningarna för att säkra användningen som äng, friluftsområde och park
2. Ordförandens förslag
3. Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut, MSN 2025-09-03 § 79
4. Miljö- och stadsbyggnadsnämndens yttrande, daterat 2025-08-21
5. Miljö- och stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande, daterat 2025-08-21
6. Reservation från Centerpartiet
7. Motionen